

FI lausuntopyyntö VV

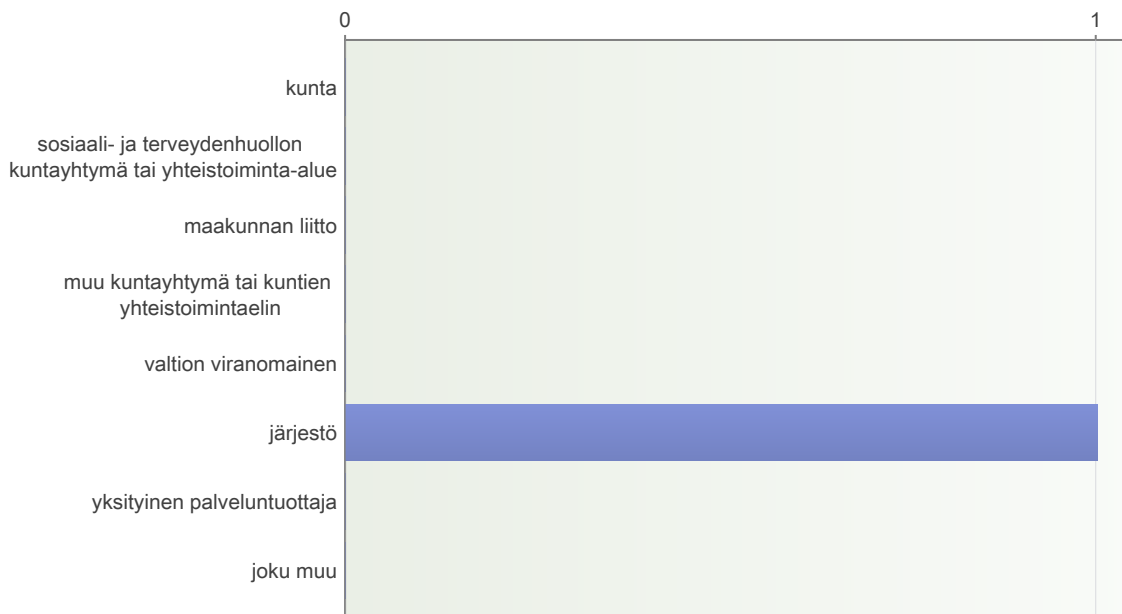
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen Kuurosokeat ry	Ritva Rouvinen	ritva.rouvinen@kuurosokeat.fi	27.3.2017	Oikeuksienselvityksen yhteistyöryhmä

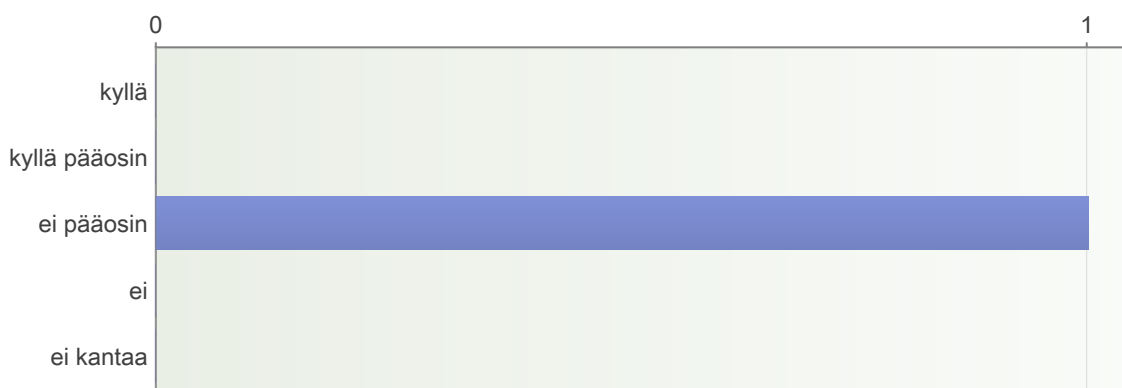
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

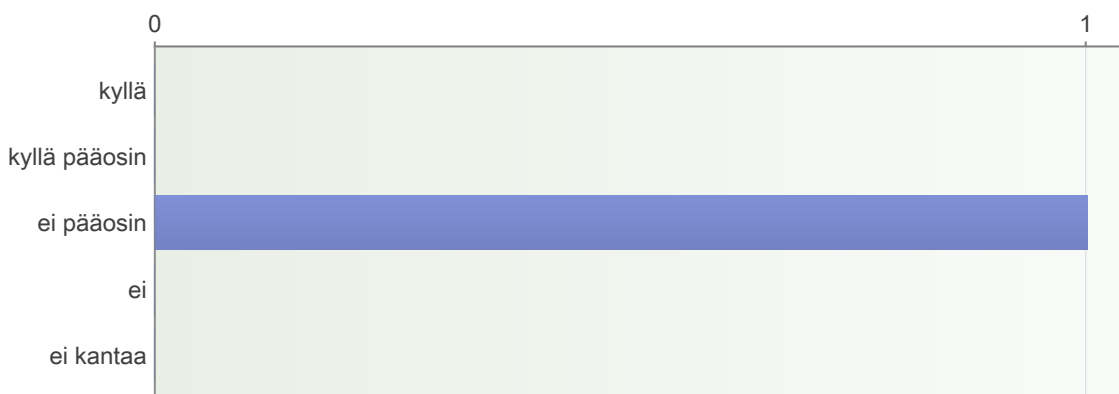
Vastaajien määrä: 1

- Haja-asutusalueilla asuvat kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten palvelujen yhdenvertainen saatavuus jää epävarmaksi. Harvinaisen ryhmän palveluihin liittyvä asiantuntemus ja viittomakielisten kuurosokeiden mahdollisuus saada omakielisiä palveluja on uhattuna.

Soteen liittyvien tulkkauspalvelujen järjestäminen haja-asutusalueilla voi olla haasteellista. Olisi hyvä rakentaa maakuntien yhteistyössä systeemi yhdenvertaisuuden turvaamiseksi ja kuurosokeiden tulkkauspalveluun liittyvän kokonaispaketin aikaansaamiseksi. Kuurosokeiden tulkkauspalveluun kuuluu tulkkauksen lisäksi opastus ja kuvailu.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

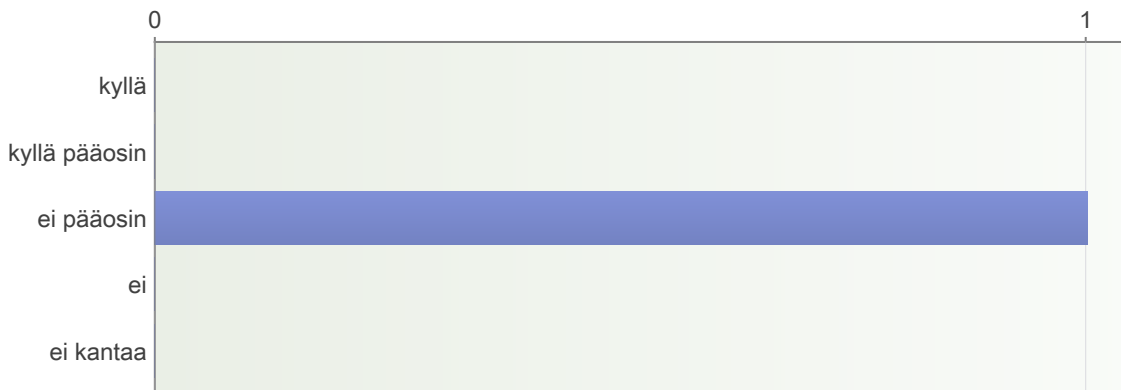
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kaksoisaistivamman tunnistaminen on tehtävä mahdollisimman varhain, jotta hänelle voidaan tarjota oikeanlaiset palvelut. Vaikuttamismahdollisuuksiin vaikuttaa merkittävästi asiakkaan kyky tietää ja ymmärtää, mitä voi valita ja millainen palveluketju valintaan liittyy. Useimmilla kuurosokeilla on laaja-alaisia ja monialaisia palvelutarpeita. Sitä kautta palveluohjaus, toimivat palveluketjut ja yhteen sopivat palvelukokonaisuudet nousevat erittäin merkityksellisiksi. Uhkana on, että kuurosokeat itse joutuvat mahdottomaan palvelukoordinaattorin rooliin, mistä eivät suoriudu. Tämä voi johtaa syrjäytymisvaaraan. Palvelujen koordinoititehtävä on erittäin haasteellinen ja edellyttää ammattitaitoa ja tietämystä kuurosokeudesta ja sen seurannaisvaikutuksista arjen selviytymiseen.
On muistettava tietojärjestelmien saavutettavuus ja toimiminen myös apuvälineillä, mutta huolehdittava myös niiden asiakkaiden tiedonsaannista, jotka eivät pysty sähköisiä palveluja käyttämään. Tällaisia ovat esimerkiksi ikääntyneet kuulonäkövammaiset ja taktiiliviittomakieltä käyttävät kuurosokeat.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

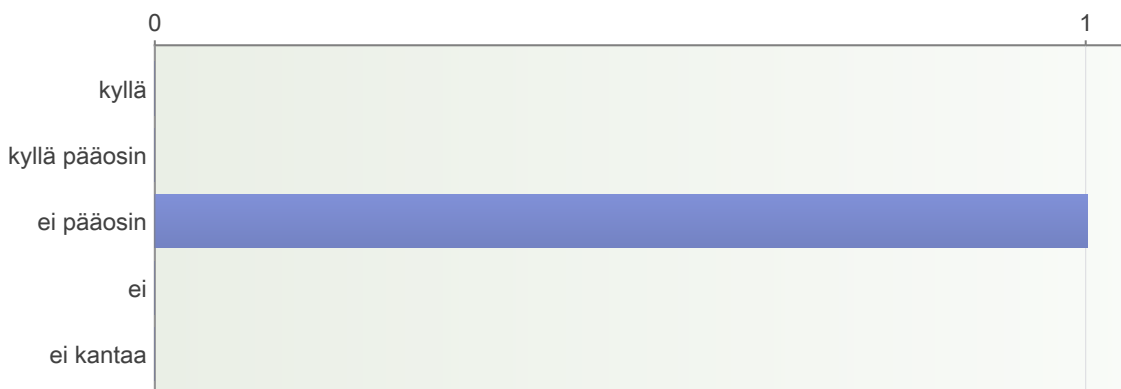
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuurosokean henkilön valinnanvapaus voidaan turvata kaksoisaistivamman varhaisella tunnistamisella, jota kautta on mahdollista saada omaan tilanteeseen sopivat palvelut. Ammattitaitoinen palveluohjaus ja palvelujen koordinointi ovat ehdottomia asiakkaalle sopivien palvelujen valintaan. Pitää tietää ja ymmärtää palvelukokonaisuudet ja -ketjut. Palveluohjaus viittomakielisille on turvattava myös. Osa kuurosokeiden palveluista on perustason ja osa erityistason palveluja.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

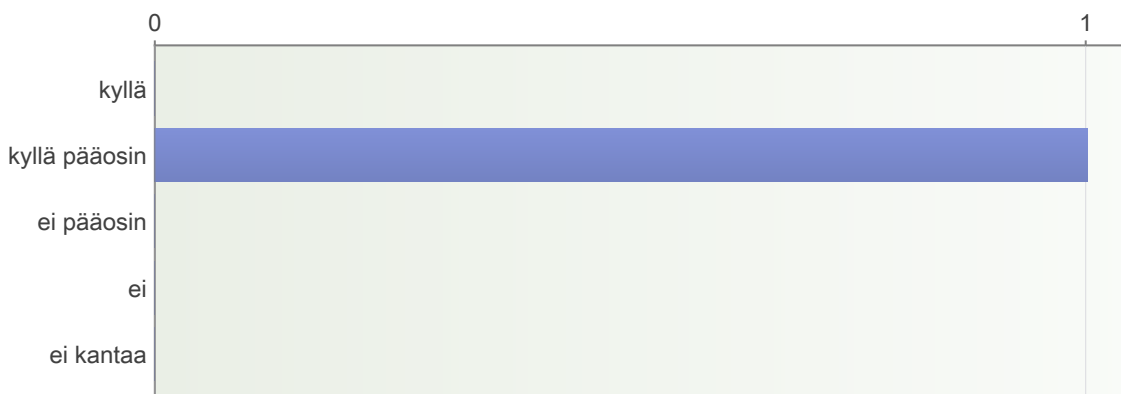
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Erittäin riippuvainen sote-keskuksen palveluohjauksesta ja kaksoisaistivamman tunnistamisesta ja sitä kautta oikeanlaisista palveluista. Tunnistaminen on tehtävä heti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja näin saada heti oikeanlaisten palvelujen piiriin. Kuurosokean asiakkaan on usein vaikea koordinoida palvelujaan ja hallita kokonaisuuksia. Harvinaisuudesta johtuen on turvattava asiantuntemus kaksoisaistivammasta ja sen seurannaisvaikutuksista. Osin olisi saatava palveluja yli maakuntarajojen.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

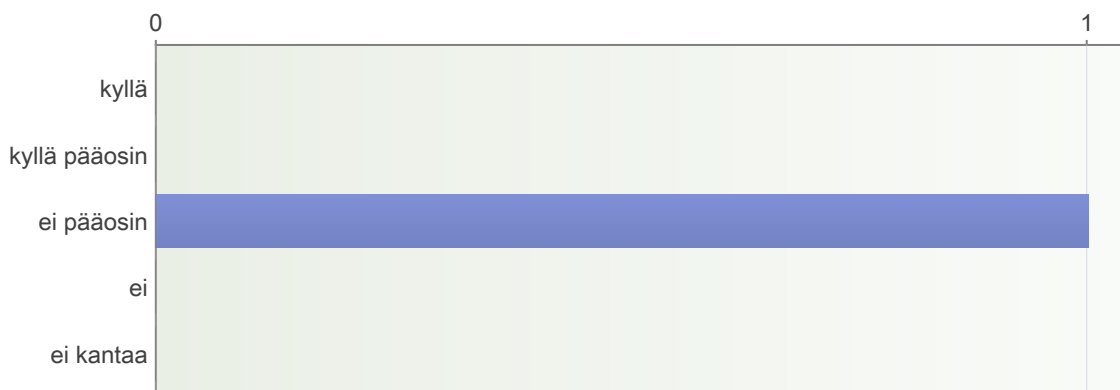
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säästöjä olisi mielestämme mahdollista saavuttaa, jos kaksoisaistivamman tunnistaminen tapahtuu mahdollisimman varhain ja palveluohjaus on asiantuntevaa. Säästöjä tulee myös, kun lähipalvelut toimivat hyvin ja palveluketjut ovat kunnossa tarvittaviin erityispalveluihin. Säästöjä on mahdollista saavuttaa myös hyvästä ja saavutettavasta tiedottamisesta huolehtimalla. Viittomakielisten omakieliset palvelut olisivat ensisijaisia. Mikäli tulkkausta tarvitaan, on siitä huolehdittava aina, ei mahdollisuuksien mukaan. EU:n harvinaisten sairauksien kansallisen ohjelman mukainen valtakunnallinen kuurosokeusalan osaamiskeskus takaisi kuurosokeuteen liittyvän erityisosaamisen keskittämisen yhteen paikkaan. Sieltä se olisi saatavissa kaikille tai sieltä saisi konsultointia ei pelkästään terveydenhuoltoon, vaan myös sosiaalihuoltoon liittyvinä. Tuettu päätöksenteko silloin, kun se on tarpeen, mahdollistaa asianmukaiset palvelut aistimonivammaisille ja tämän voi olettaa myös tuovan säästöjä.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

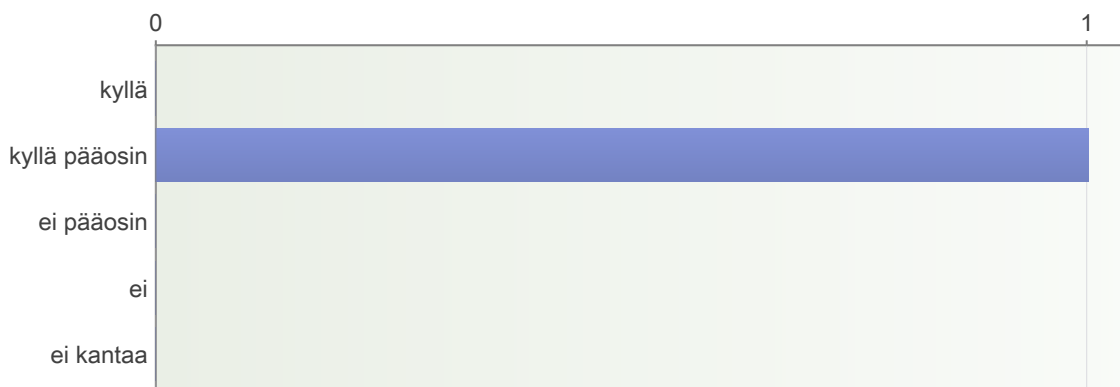
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Viittomakielisten palvelut ja mahdollisuus saada tietoa omalla kielellään ja laadukkaan tulkkauksen turvaaminen uhkana demokratian toteutumiselle.
Vammaisneuvostojen toiminta tulee turvata ja huolehtia, että niissä on huomioitu kaikkien vamma ryhmien tarpeet.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

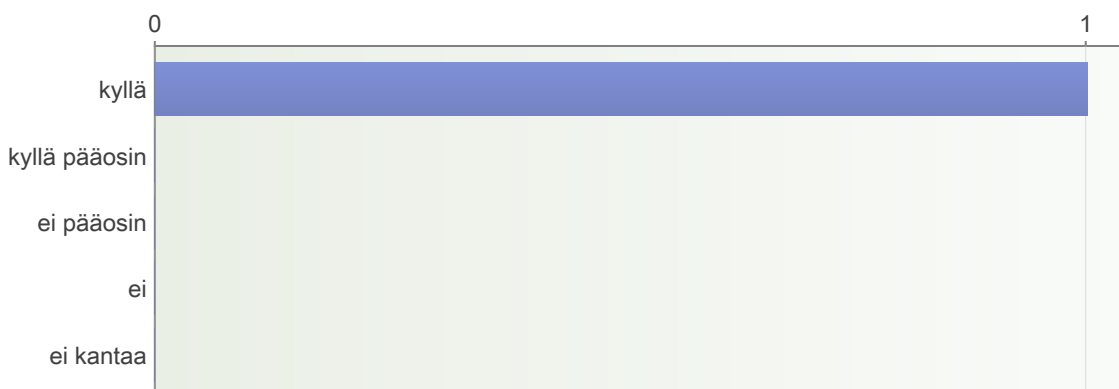
- Esitys antaa mahdollisuuksia uusiin innovaatioihin.
Sote-palveluihin liittyvän tulkkauspalvelun järjestäminen olisi hyvä tehdä kaikkien maakuntien yhteistyössä ja koordinoituna palveluna kaikkialla maassa. Se turvaisi yhdenvertaiset palvelut. Tällä hetkellä esim. terveydenhuollon tulkkauspalvelujen toiminta on kuurosokeiden kohdalla huonosti järjestetty ja asiakkaat ovat eriarvoisessa asemassa eri puolilla maata. Viranomaisen päättää, milloin kuurosokea tarvitsee tulkkia ja kuinka pitkän aikaa. Sairaalaan opastaminen puuttuu usein kokonaan palvelusta. Yhteistyö Kelan tulkkauspalvelun kanssa tässä asiassa ei ole onnistunut. Tulkkaustilanteet sote-asioissa ovat usein niin intiimejä, että olisi tärkeää, että asiakas voisi itse valita tulkkinsa.

Tulkkauspalvelun ja henkilökohtaisen avun väliin voisi rakentaa palvelumuodon, joka palvelisi paremmin varsinkin kodin ulkopuolella asioinnissa silloin, kun kyse ei ole selkeästi tulkkauksesta. Jo useita vuosia on koulutettu viittomakielen ohjaajia, joiden koulutukseen sisältyy monenlaisten vammaisten kohtaamiseen ja avustamiseen liittyviä osioita. Viittomakielen taito on heillä lisätaito opastuksen ja kuvailun taitojen ohella. Nimike on vähän harhaanjohtava - he toimivat kaikella tavalla kommunikoivine vammaisten kanssa. Kun tällainen palvelumuoto olisi valinnanvapauden piirissä, palvelun tuottajia varmaankin syntyisi. Palvelua voisi sitten käyttää asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin kautta. Korvaus tulisi olla korkeampi kuin henkilökohtaisen avun korvaus. Tämä ei poista tulkkauksen tarvetta ja olisi huolehdittava siitä, että asiakas itse valitsee, kuka tai mikä palvelumuoto eri tilanteisiin olisi hänelle paras apu. Tärkeää siis olisi, että viranomaisen ei tee tätä päätöstä.

Kuurosokeilla on siis tarvetta tulkkauspalveluun, henkilökohtaiseen apuun ja viittomakielen ohjaajan antamaan apuun kodin ulkopuoliseen virkistykseen, osallistumiseen, harrastukseen, yms. Nämä eivät ole päällekkäisiä palveluja eivätkä sulje pois toisiaan. Tämä lisäisi kuurosokean valinnanmahdollisuuksia saada juuri oikeanlaisia palveluja ja toisi säästöjä kunhan huolehditaan siitä, että kuurosokea itse tekee valinnan palvelun muodosta.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

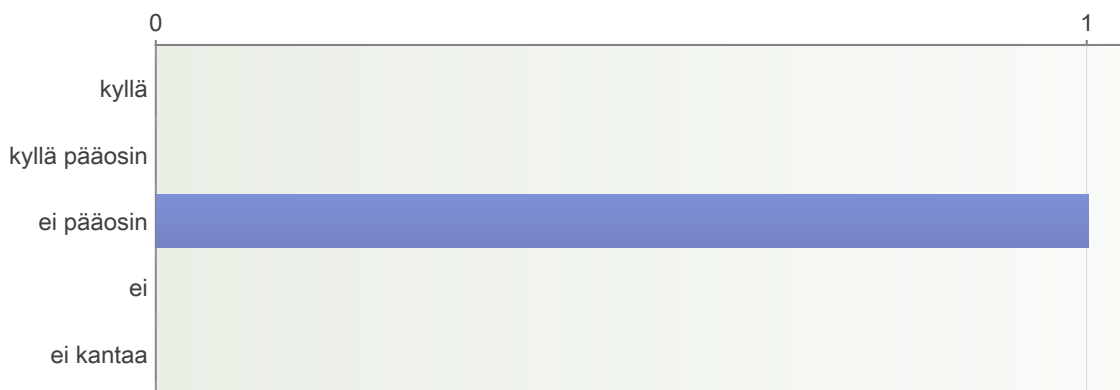
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei turvaa. Sote-keskuksen osaamisen ja ymmärryksen varaan jää, miten hyvin siellä tunnistetaan kaksoisaistivamma ja sen vaatimukset erityispalvelulle. Kuurosokeille on merkityksellistä, että hän voi valita maksusetelillä palveluntuottajan, jolla on kyvyt tuottaa saavutettavat ja kielellisesti sopivat palvelut. Sote-keskuksen tulisi myös osata tiedottaa asiakkaan ymmärrettävällä tavalla mahdollisuuksista. Pelkkä tiedottaminen ei riitä, vaan saatu tieto pitää myös ymmärtää. Kaksoisaistivamman tunnistamiseen ja tarvittavien erityispalvelujen tarpeen ymmärtämiseen liittyy suuria riskejä.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

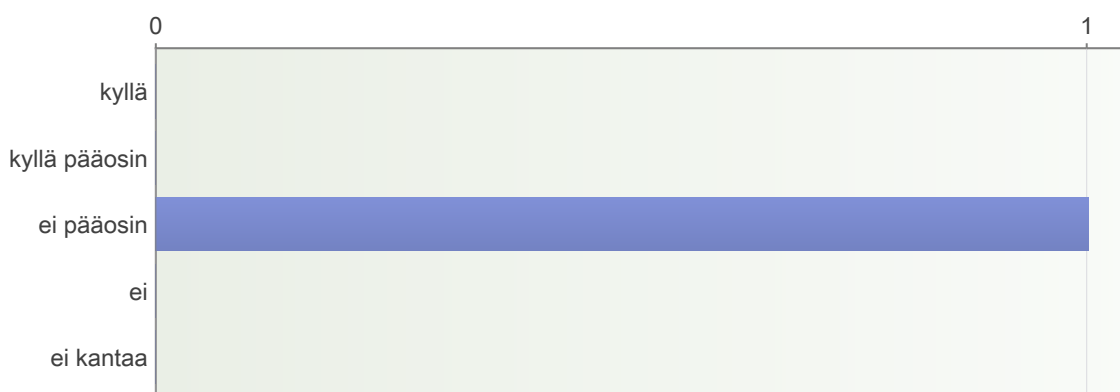
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran palvelun tuottajalla säilyy kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta. Siihen liittyy riski harvinaisryhmän palvelukokonaisuuden laadun huolehtimisesta.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

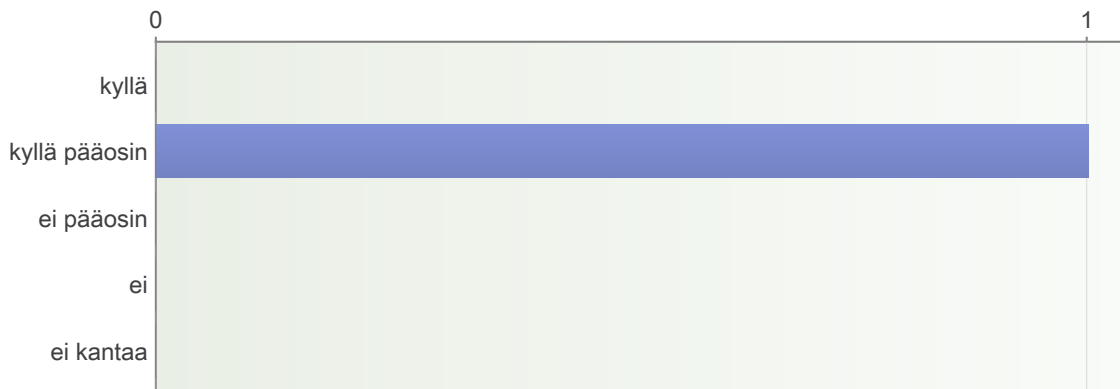
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksella tulee olla tietämys erityispalveluista, jotta voi ohjata asiakasta. Harvinaisryhmän palveluja ei välttämättä ole saatavilla maakunnan alueella (esim. liikkumistaidon ohjaus kuulonäkövammaisille tai viittomakieliset erityispalvelut). Tällaisessa tilanteessa olisi oltava mahdollisuus maakuntarajat ylittävään valintaan.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

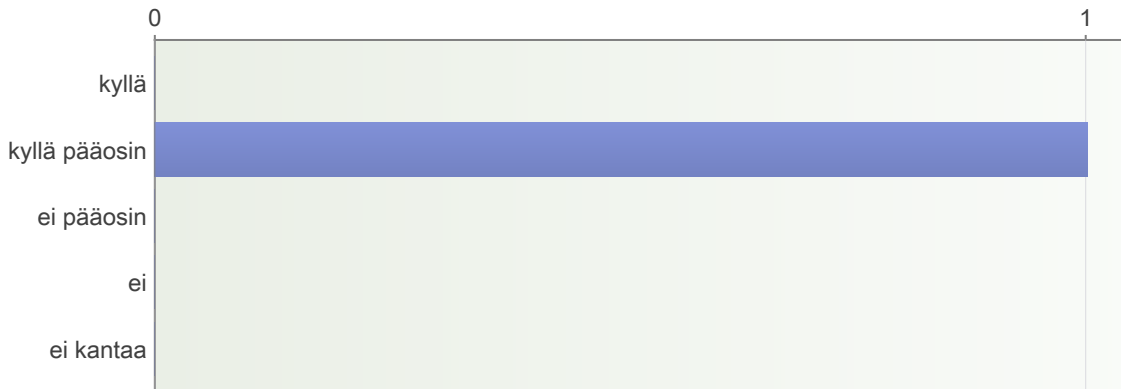
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Merkittävää on saavutettava tiedottaminen siten, että kuurosokea sen myös ymmärtää kaikissa tilanteissa. Pelkät digitaaliset tiedottamiskeinot eivät tavoita kaikkia eivätkä kaikki pysty niitä käyttämään. Pitää olla vaihtoehtoisia tapoja myös. Erityishuomio viittomakielisten valinnanmahdollisuuksiin. Osa suomalaisista käyttää viittomakieltä äidinkielenään. Vaihtoehtoista tiedottamisesta on huolehdittava niin, että se tapahtuu joko asiakkaan äidinkielellä tai tulkkauksen avulla aina tilanteen niin vaatiessa. Harvinaisryhmän erityisosaamisen keskittäminen yhteen valtakunnalliseen paikkaan voisi olla kannattavaa ja olisi kansallisen harvinaisohjelman mukaista.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

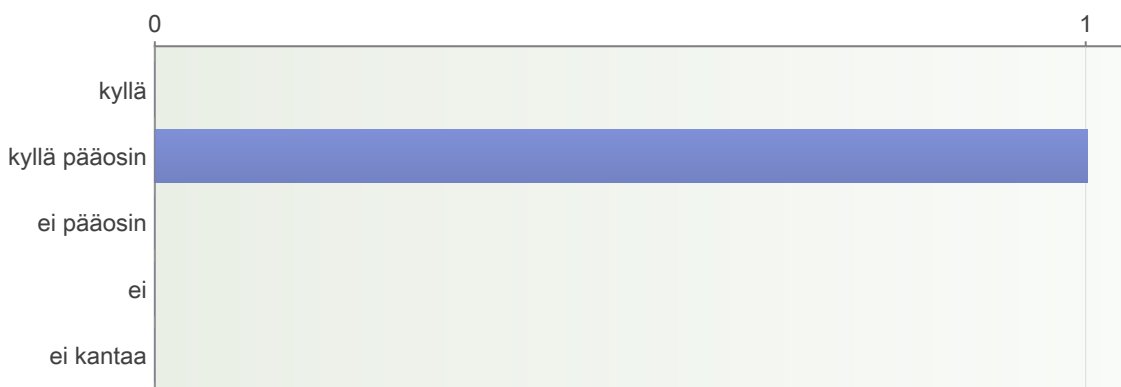
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Saavutettava ja oikeanlainen tiedottaminen ja palveluohjauksen rooli on iso. Asiakassetelin arvon tulisi kattaa myös yksilöllisen tarpeen mukainen palvelu. Viittomakielinen palvelu ja laajemmat koulutusvaatimukset henkilöstölle vaikuttavat palvelun hintaan.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

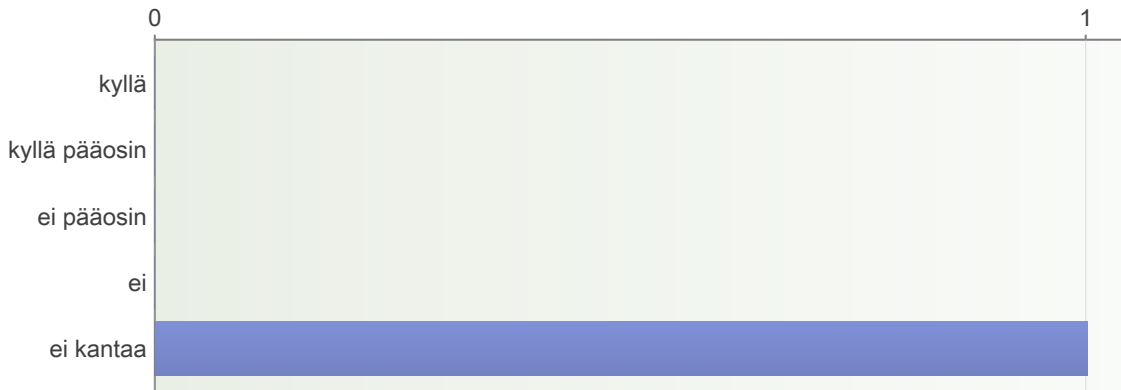
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellyttää asiantuntevaa palveluohjausta ja koordinoitua. On huolehdittava, että asiakasseteli oikeasti mahdollistaa asiakkaalle sen, mitä on tarkoitettu. Erityispalvelut ovat usein kalliimpia eikä useimmilla kuurosokeilla ole mahdollisuutta niitä hankkia, jos omavastuuosuus jää liian suureksi.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

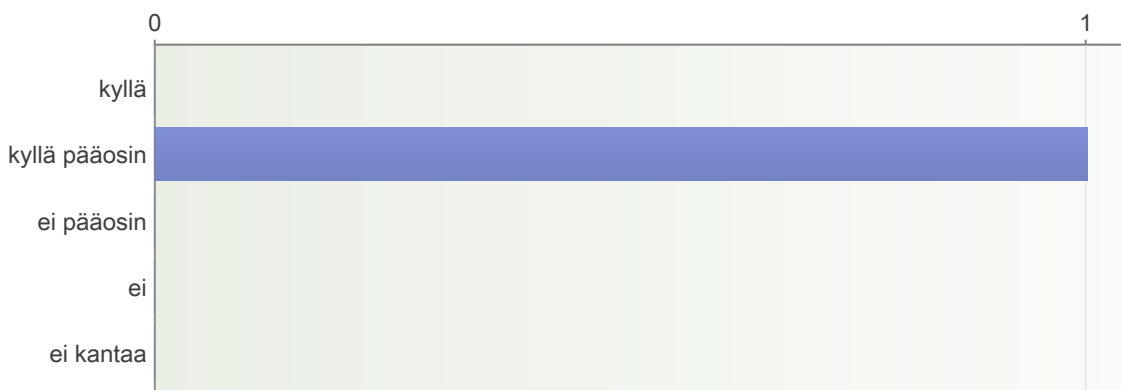

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutumiseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

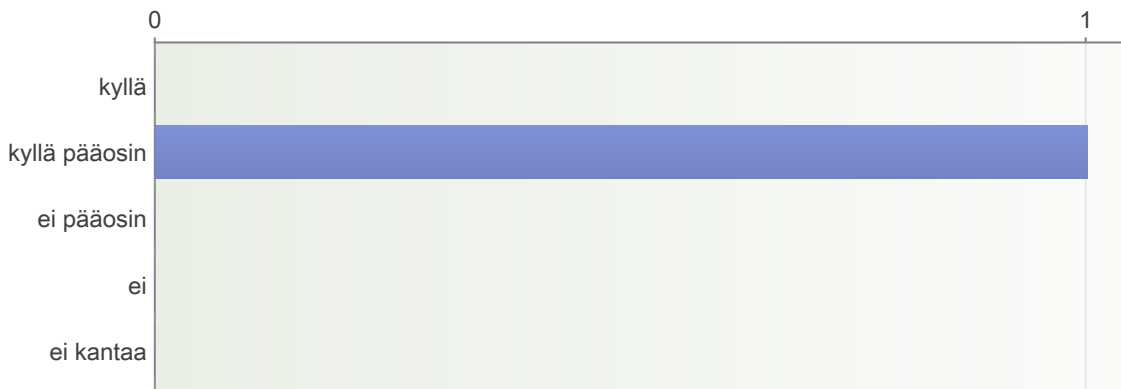
Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti on mahdollisuus myös kuurosokeille. Asiantunteva palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma, jota laadittaessa on tunnistettu kaksoisaistivamma ja sen seurannaisvaikutukset ovat ehdottomia edellytyksiä. Asiakkaan on ymmärrettävä, mitä tämä tarkoittaa. Kuurosokeat saattavat tarvita budjetin hallintaan tukea. Budjetti saattaisi antaa mahdollisuuden valita henkilökohtaisen avustajan ja viittomakielen ohjaajan palveluja tarpeen ja tilanteen mukaan, jos budjetti vain on riittävän suuri. Asiakassuunnitelman kirjausten on oltava sellaisia, että ne oikeasti turvaavat selviytymisen arjessa ja ehkäisevät syrjäytymistä. Nykyään on tilanteita, joissa on oletettu henkilökohtaisen avustajan olevan riittävä palvelu vaikka asiakkaalla ja avustajalla on eri kieli.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

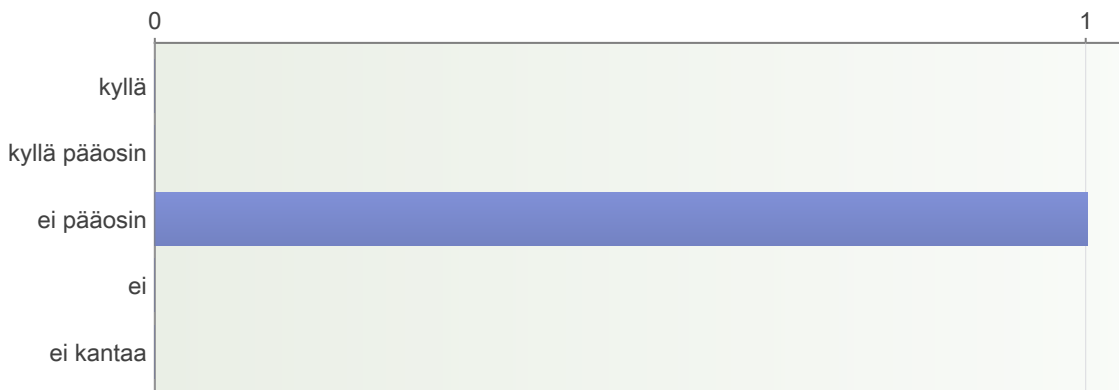
- Tuettu päätöksenteko on usein tarpeellinen varsinkin syntymästään kuurosokeille ja aistimonivammaisille. Se antaa omaisille mahdollisuuden toimia ja saada kaiken tarpeellisen tiedon. Tuetun päätöksentekijän valinta on kuitenkin tärkeää ja luonnoksessa ehdotettu vapaaehtoisen käyttäminen tässä tehtävässä tuntuu oudolta. Tärkeää on huolehtia, että tuettu päätöksentekijä on asiakkaan valinta.

Useilla kuurosokeilla on vaikea hahmottaa kokonaisuuksia ja tietää erilaisten valintojen seurauksia. Tämä johtuu tiedonsaannin vaikeuksista ja saadun tiedon ymmärtämisestä. Kuurosokeus eristää ja syrjäyttää helposti. Viranomaisten käyttämä kieli, osaamattomuus kuurosokeudesta ja sen seurannaisvaikutuksista vaikeuttavat kuurosokeiden asiointia viranomaisen kanssa. Heillä voi olla vaikeuksia avata omaa tilannettaan ja kertoa tarpeistaan.

Tällä hetkellä tilanne on se, että STEA:n tukemana järjestömme alueelliset työntekijät ovat usein kuurosokeiden tukena palvelujärjestelmässä liikuttaessa ja koordinoimassa kaikkia niitä palveluja, joita hän tarvitsee arjesta selviytymiseen. Tässä on tärkeää pitäytyä STEA:n linjauksissa, että sen rahoituksella ei tehdä julkisen tahon työtä jatkossakaan. Tarve tuetulle päätöksenteolle on kuitenkin olemassa. Tulkki se ei voi olla, koska tulkin tehtävä on kielen kääntäminen ja kommunikaation sujumisesta huolehtiminen, ei kuurosokean valinnoissa tukeminen.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

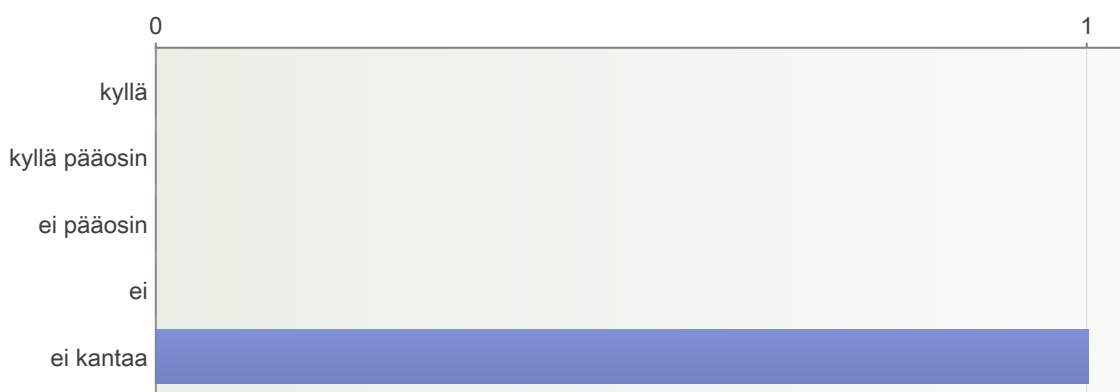
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palvelujen kielipykälässä ei ole huomioitu viittomakielisten palvelujen kieltä. Kuurosokeuden seurannaisvaikutukset ja sen edellyttämät vaatimukset palvelun tuotannossa on huomioitava. Puhutaan ns. kuurosokeusajasta - termi, jota käytetään alalla kansainvälisesti. Se tarkoittaa kommunikaatiossa, tiedonsaannissa ja päivittäisissä toiminnoissa arjen toimintoihin kuluva aikaa. Esim. palveluasumisessa tällaista aikaa ei tule tulkita ylihoidoksi tai muissakaan palveluissa ylipalveluksi. Asia on merkityksellinen palvelun laadun turvaamiseksi.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

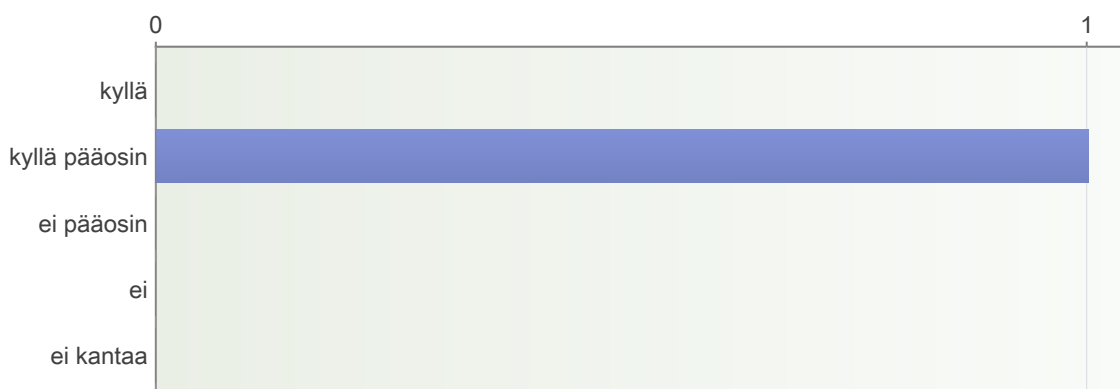

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

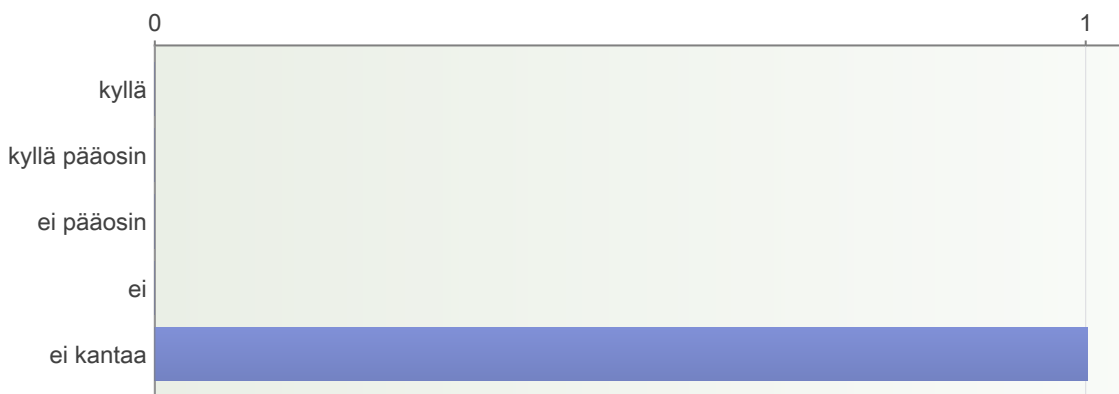
Vastaajien määrä: 1

- On huomioitava harvinaisen erityisryhmän tarpeet ja vaatimukset palvelun tuotannolle. Esim. henkilöstön koulutus ja kielitaito erityisryhmistä ovat merkittäviä tietoja.
Puhutaan ns. kuurosokeusajasta - termi, jota käytetään alalla kansainvälisesti. Se tarkoittaa kommunikaatiossa, tiedonsaannissa ja päivittäisissä toiminnoissa arjen toimintoihin kuluva-aikaa. Esim. palveluasumisessa tällaista aikaa ei tule tulkita ylihoidoksi tai muissakaan palveluissa ylipalveluksi. Asia on merkityksellinen palvelun laadun turvaamiseksi.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

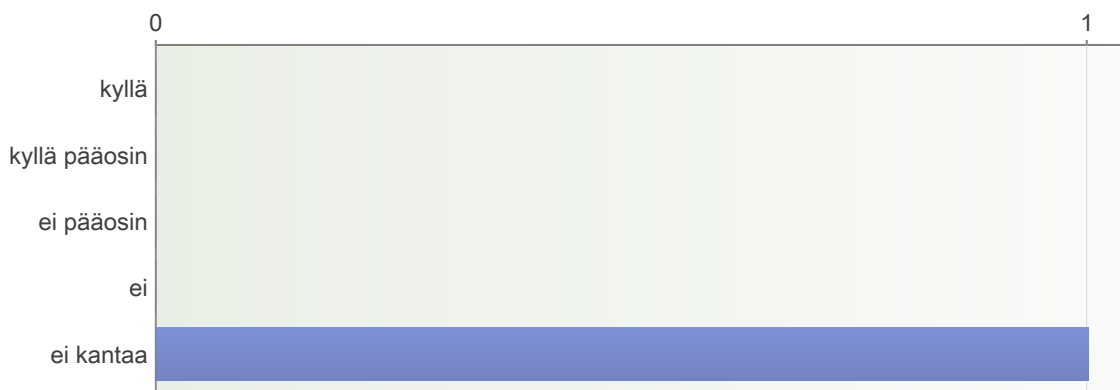
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onko maksuissa huomioitu viittomakielen tulkkauksesta aiheutuvat kustannukset, joista sote -palvelujen tuottajan tulee huolehtia? Erityiskysymyksenä vielä se, että kuurosokeiden kohdalla tulkkauspalvelu alkaa jo kotoa lähdettäessä palveluun ja päättyy kotiin sinne palatessa. Kuurosokeiden tulkkauspalveluun kuuluu aina opastus, kuvailu ja tulkkaus.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

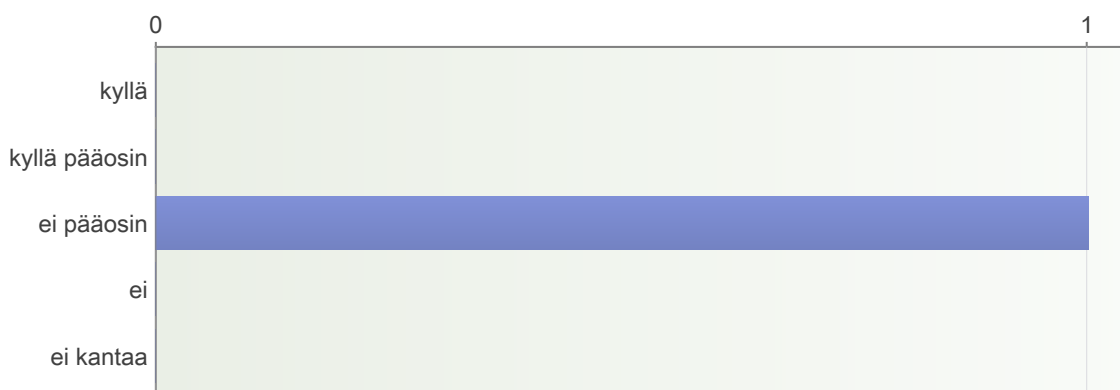

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

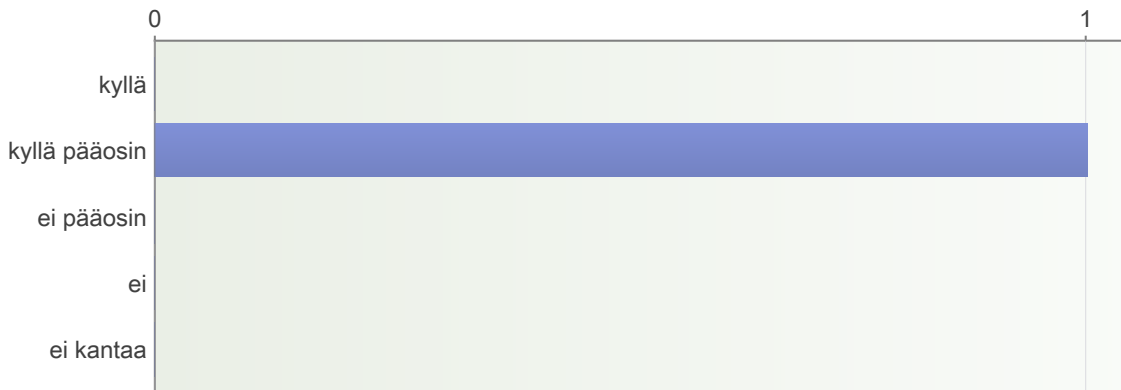
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tiedon haltuun ottaminen vie kuurosokeilta enemmän aikaa. Tieto palvelun tarjoajista olisi hyvä tulla vähintään 3 kk ennen valinnan tekemistä.
Tiedon tulee olla saavutettavassa muodossa, yhdenvertaisuuslain ja YK:n vammaissopimuksen mukaisesti.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

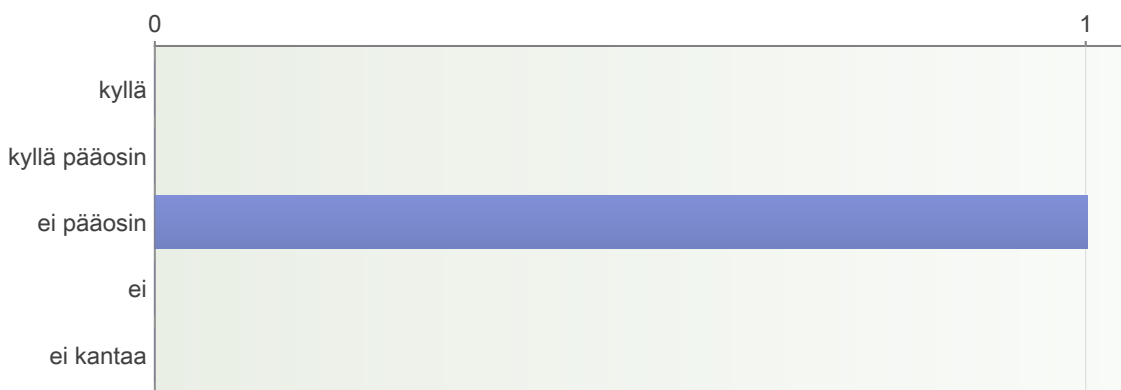
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuu edellyttää tietoa myös harvinaissairaiden kuntoutuksesta, hoidosta ja palvelujärjestelmistä.
Onko maakunnilla riittävästi tietoa harvinaissairauksista arvioidakseen, kuinka palvelut toteutetaan.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

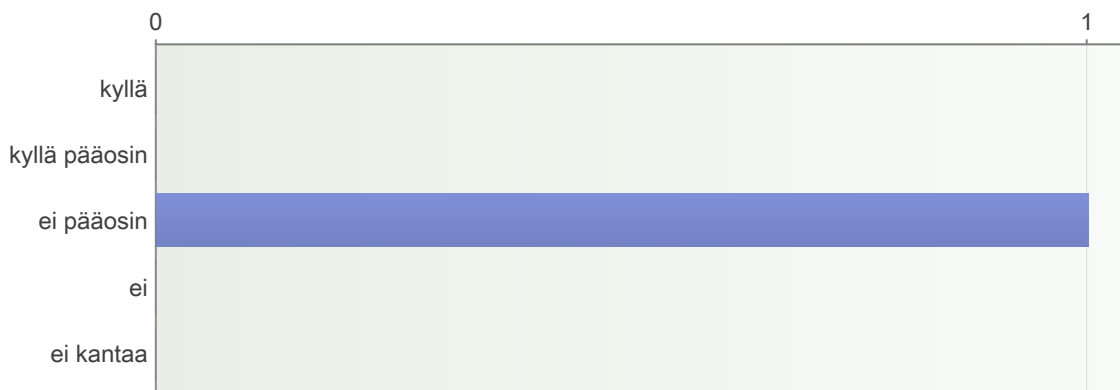
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Haja-asutusalueilla asuvien kuurosokeiden palveluissa voi olla vaikeaa saada elinkelpoisia markkinoita syntymään. Kuurosokeat on harvinaisryhmä, jolla on erityistarpeita jo kommunikaatiosta lähtien.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhden maakunnan alueella voi olla hankalampaa, koska asiakkaita on niin vähän. Mutta erityisryhmän palveluissa yli maakuntien tapahtuvat palveluntuottajamallit voisivat toimia paremmin. Se voisi antaa mahdollisuuden pienillekin toimijoille.

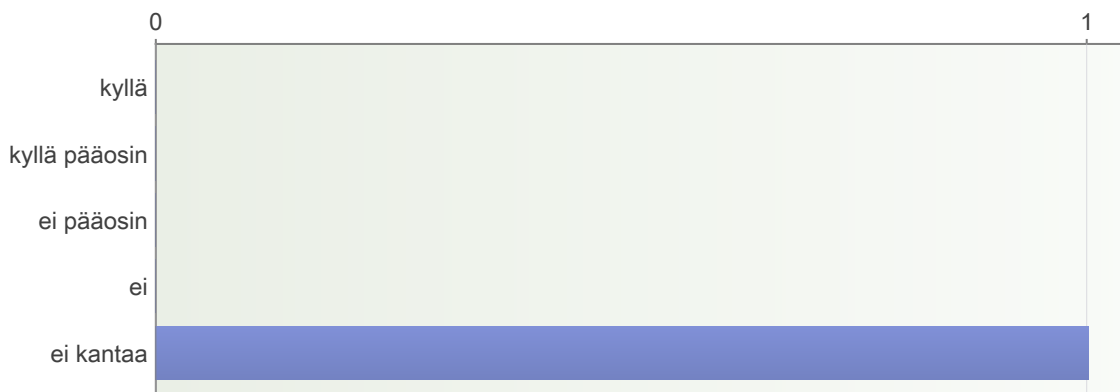
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Erittäin suuri merkitys itsemääräämisoikeuden näkökulmasta. Vahvistaa sitoutumista hoitoon, luottamusta henkilökuntaan ja edistää terveyttä. Omakieliset palvelut tai turvattu tulkin läsnäolo aina tarvittaessa poistaa pelkoja, vähentää syrjäytymistä ja edistää osallisuutta.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

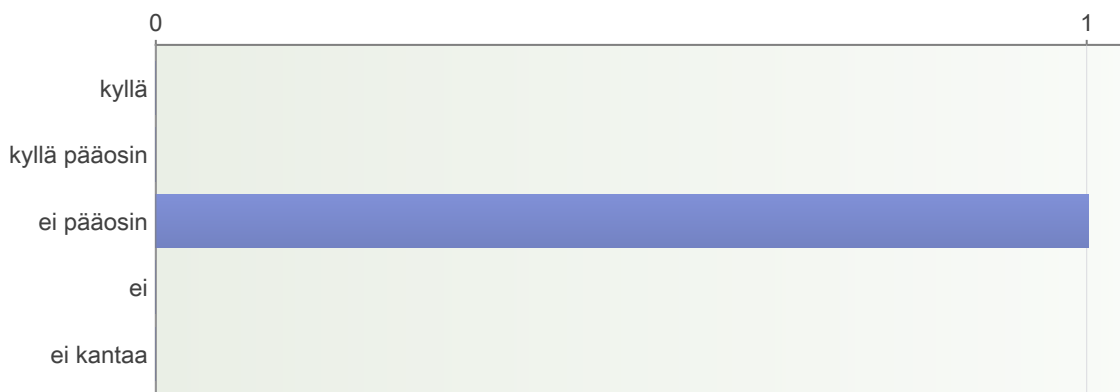

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onko sosiaalityön näkemykset uudistuksessa arvioitu oikein? Terveystieteiden henkilöstön antama palveluohjaus sosiaalihuollon palveluista ei mielestämme lähtökohtaisesti vastaa sosiaalityön ammattilaisen palveluohjausta. Mikä on sosiaalityön ja erikoissairaanhoidon kuntoutusohjauksen asema tässä uudistuksessa.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Suomen malli kansalaisjärjestötoiminnasta ja tässä tapauksessa Suomen Kuurosokeat ry:n erityisasiantuntemuksen hyödyntämisestä olisi tärkeää. Tälläkin hetkellä viemme palvelujärjestelmään kuurosokeuteen liittyvää asiantuntemusta. Toinen osa työtämme on asiakaslähtöinen palveluohjaus kaikkiin yhteiskunnan palveluihin ja ohjaus vertaistukeen ja ylipäättään vertaistuen mahdollistaminen. Palveluohjauksemme sisältää myös palvelujen koordinoinnin, koska sitä ei yksikään julkisen tahon toimija tee ja kuurosokealle itselleen se on useimmiten mahdotonta. On ehdottoman tärkeää, että tämä palvelu voidaan säilyttää sekä asiantuntemuksen että asiakkaiden tuen osalta. On siis huolehdittava, että STEA:n linjaukset säilyvät entisenlaisina uudessakin sote-maailmassa.

Järjestömme on myös palvelujen tuottaja kuurosokeiden asumispalveluissa, kuntoutuspalveluissa sekä kuntoutusohjauksen myynnissä sairaanhoitopiireille ja Pirkanmaan alueella viittomakielisen kotipalvelun tuottamisessa. Meidän vahvuutemme on kuurosokeusosaaminen ja viittomakielentaito kaikissa myytävissä palveluissa. Tämä voi parantaa mahdollisuksiamme erityispalvelujen tuottajana. Pelkona saattaa kuitenkin myös olla, että kuurosokeiden palveluissa edellytettävälle erityisosaamiselle ja vertaistukimahdollisuudelle ei laiteta painoarvoa. Tämä erityisosaaminen edellyttää tuottajalta suurempaa henkilöstömäärää ja jatkuvaa henkilöstön kouluttamista kuurosokeuden erityiskysymyksiin. Ne vaikuttavat eittämättä hintoihin. Toivottavaa on, että järjestöllä oleva osaaminen kuurosokeiden toimintakykyarviointiin ja mahdollisuus koeasumiseen nähdään vahvuuksina ja valinnanvapautta tukevinä ja edistävinä palveluina. Kuurosokeilla on elinikäinen tarve kuntoutukseen vamman etenemisen takia. Toivottavasti asianmukainen kuntoutus turvataan kuurosokeille siten, että siinä toteutuu myös vertaistukimahdollisuus.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Suomen Kuurosokeat ry on Vammaisfoorumin jäsen. Vammaisfoorumi on lausunut valinnanvapauslainsäädäntöehdotukseen laajemmin ja yhdymme siihen. Tässä omassa lausunnossamme olemme halunneet tuoda erityisesti kaksoisaistivamman erityiskysymyksiä esille.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.